

sygn. akt VIII U 1766/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca SSO Natalia Barecka

Protokolant st. sekr. sąd. Agnieszka Senger

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014 roku w Poznaniu

odwołania **L. D.**

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 października 2013r. znak (...) -1 nr (...) oraz

z dnia 9 października 2013r. znak (...) -1 nr (...)

w sprawie **L. D.**

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

1. Zmienia zaskarżoną decyzję nr (...) w ten sposób, że umarza w połowie to jest w kwocie 2053,57zł (dwa tysiące pięćdziesiąt trzy złote 57/100) należności odwołującego wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu w okresie od sierpnia 1995 roku do kwietnia 2004 roku oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu wyliczone w łącznej kwocie na 4107,15zł,

2. Zmienia zaskarżoną decyzję nr (...) w ten sposób, że umarza w połowie to jest w kwocie 5699,95zł (pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 95/100) należności odwołującego wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu w okresie od sierpnia 1999 roku do kwietnia 2004 roku oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu wyliczone w łącznej kwocie na 11399,90zł,

3. W pozostałym zakresie oddala odwołania.

/-/ N. B.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 października 2013 r. nr (...) znak (...) -1, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 68 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku nr 139 poz. 992 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2.08.2013 r. w sprawie umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego działając z upoważnienia likwidatora funduszu alimentacyjnego, odmówił L. D. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty

świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od sierpnia 1995 do kwietnia 2004 roku, w łącznej kwocie na dzień złożenia wniosku w wysokości 4.107,15 zł.

Uzasadniając organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29.12.1994 r. sygn. akt. RIIC 1796/94 został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz A. Ż. (1) i A. Ż. (2). W toku postępowania stwierdzono, że wnioskodawca posiada prawo do renty w wysokości 981,13 zł, z której po potrąceniu przez Komornika Sądowego otrzymuje 415,58 zł oraz ma na utrzymaniu dwójkę dzieci, na które otrzymuje alimenty w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie, zaś jego miesięczne wydatki z tytułu opłat (prąd, woda, śmieci) wynoszą około 550 zł plus około 200 zł na leki. Ponadto choruje na: cukrzycę, nadciśnienie, chorobę wieńcową oraz przeżył trzy zawały. Organ ustalił, że egzekucja z renty L. D. jest częściowo skuteczna, jednak na koncie Funduszu Alimentacyjnego w Likwidacji nie odnotowano żadnej wpłaty Komornika Sądowego tytułem spłaty należności alimentacyjnych. Na podstawie powyższego organ uznał, iż nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające umorzenie należności, wymienione w art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. /vide decyzja akta ZUS tom II/

Decyzją z dnia 9 października 2013 r. nr (...) znak (...) -1, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 68 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku nr 139 poz. 992 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2.08.2013 r. w sprawie umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego działając z upoważnienia likwidatora funduszu alimentacyjnego, odmówił L. D. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od sierpnia 1999 do kwietnia 2004 roku, w łącznej kwocie na dzień złożenia wniosku w wysokości 11.399,90 zł.

Uzasadniając organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 21.10.1998 r. sygn. akt. IIIRC 189/98 został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz H. G..

W toku postępowania stwierdzono, że wnioskodawca posiada prawo do renty w wysokości 981,13 zł, z której po potrąceniu przez Komornika Sądowego otrzymuje 415,58 zł oraz ma na utrzymaniu dwójkę dzieci, na które otrzymuje alimenty w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie, zaś jego miesięczne wydatki z tytułu opłat (prąd, woda, śmieci) wynoszą około 550 zł plus około 200 zł na leki. Ponadto choruje na: cukrzycę, nadciśnienie, chorobę wieńcową oraz przeżył trzy zawały. Organ ustalił, że egzekucja z renty L. D. jest częściowo skuteczna, jednak na koncie Funduszu Alimentacyjnego w Likwidacji nie odnotowano żadnej wpłaty Komornika Sądowego tytułem spłaty należności alimentacyjnych. Na podstawie powyższego organ uznał, iż nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające umorzenie należności, wymienione w art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. /vide decyzja akta ZUS tom I/

L. D. wniósł odwołanie od powyższych decyzji w formie i terminie przewidzianym prawem.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał, iż przy obliczaniu kosztów jego utrzymania nie uwzględniono kosztów: opału (3800 zł rocznie), opłat za wywóz ścieków, za dzierżawę, gaz (55 zł miesięcznie), wodę, środki czystości, ubrania i podręczniki, koszty dojazdu dzieci, opłat za wieczystą dzierżawę za dom do (...). Zaznaczył, iż kwota 1415,58 zł jego dochodów jest zbyt niska, aby dokonać wszystkich powyższych opłat, dlatego zakup wody jest finansowany w połowie przez Familijny P.. Ponadto egzekucja nie jest skuteczna, gdyż pobierane kwoty nie wystarczają nawet na zaspokojenie kosztów jej prowadzenia. Zaznaczył, że nie jest zdolny do pracy i nie może poprawić sytuacji bytowej rodziny. /vide odwołanie k. 6-7 akt/

W odpowiedzi na odwołania pozwany przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaskarżonych decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołań. /vide odpowiedzi na odwołania/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. D. urodził się w dniu (...), w marcu 2014 roku ukończył więc 58 lat. Odwołujący z zawodu jest technikiem mechanikiem, pracował w swoim zawodzie oraz jako kierowca, specjalista ds. zaopatrzenia.

dowód: bezsporne, załączniku do wniosku o rentę inwalidzką w postaci świadectw pracy

Od dnia 21 grudnia 1994 r. odwołujący pobiera nieprzerwanie rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 25 lutego 1995 r., po rozpoznaniu chorób układu krążenia, cukrzycy, przyznano mu prawo do renty inwalidzkiej 3 grupy inwalidów. Do ustalenia wysokości świadczenia Zakład uwzględnił 14 lat 11 miesięcy okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych.

Wobec nasilenia zmian o charakterze duszniczy bolesnej, zawału serca w grudniu 2000 roku, powikłań zaburzeń metabolicznych, decyzją z dnia 9 lutego 2001 r. odwołującemu przyznano prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Ostatnią decyzją z dnia 18 października 2012 r. ustalono prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 30 listopada 2014 r. Pozwany oparł się na orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 11 października 2012 r. która rozpoznała zwyrodnienie mięśnia sercowego w przebiegu choroby niedokrwiennej serca u osoby po zawale serca oraz z utrwalonym migotaniem przedsionków, nadciśnienie tętnicze, cukrzycę typu II niewyrównaną metabolicznie na insulinie i lekach doustnych, stopa cukrzycowa, otyłość olbrzymią, przepuklinę pachwinową olbrzymią, łuszczycę, zaburzenia gospodarki lipidowej. Do ustalenia wysokości świadczenia Zakład uwzględnił 14 lat 11 miesięcy okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych.

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 3.11.2014 r. został ponownie uznany za całkowicie niezdolnego do pracy na okres do końca listopada 2017 roku.

dowód : bezsporne, dokumenty w aktach rentowych, w tym decyzje organu rentowego, orzeczenia i opinie lekarzy orzeczników ZUS, orzeczenie LO ZUS (k. 60 akt)

Orzeczeniem z dnia 15 lipca 2013 r. L. D. został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (przyczyna niepełnosprawności 11-I

07 –S), ustalono, że przyczyna tego stopnia niepełnosprawności powstała 14 czerwca 2013 r. i orzeczono ją do 30 lipca 2016 r. Nadto w orzeczeniu wskazano, iż jest on niezdolny do pracy.

dowód : bezsporne, orzeczenie k. 29 akt

Odwołujący ma dwoje dzieci ze związku małżeńskiego z B. D., tj. syna, P. urodzonego w dniu (...) oraz córkę, J. urodzoną w dniu (...)

W roku akademickim 2012/2013 J. D. rozpoczęła studia niestacjonarne zaoczne jednolite magisterskie (10 semestrów) na Wydziale Prawa i Administracji (...) im. A. M. w P.. Aktualnie jest na 3 roku tych studiów.

W roku szkolnym 2012/2013 P. D. kontynuował naukę w liceum ogólnokształcącym. Po zdaniu matury rozpoczął studia na kierunku dziennikarstwo. W roku akademickim 2014/2015 rozpoczął studia pierwszego stopnia (inżynierskie) w Wyższej Szkole (...) w P. na kierunku informatyka w formie niestacjonarnej.

Wyrokiem zaocznym z dnia 6 czerwca 2008 r. Sąd Rejonowy Poznań Grunwald i J. w P. zasądził od B. D. tytułem alimentów na rzecz małoletnich P. i J. rodzeństwa D. kwotę po 500 zł miesięcznie poczynając od 24 kwietnia 2008 r.

Z uwagi na to, iż żona odwołującego jest pielęgniarką – nie występował on o podwyższenie alimentów. Tym samym obowiązek alimentacyjny, jak i wysokość alimentów pozostały aktualne na dzień wyrokowania.

dowód : bezsporne, zaświadczenia z uczelni (k. 29, 60 akt), wyrok przyznający prawo do alimentów (k. 29 akt)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29.12.1994 r. sygn. akt. III RC 1796/94 L. D. został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz A. Ż. (1) i A. Ż. (2) w wysokości po 50 zł. Ponieważ odwołujący nie wywiązywał się z tego obowiązku, w marcu 1995 roku do organu rentowego wpłynęło zajęcie komornicze z tytułu egzekucji świadczeń alimentacyjnych – od kwietnia 1995 roku tytułem zajęcia z renty inwalidzkiej odwołującego rozpoczęto potrącać 15,10 zł. Ponieważ potrącenie to nie pokrywało w całości przyznanych alimentów – ich wypłatę przejął fundusz alimentacyjny. Świadczenia alimentacyjne wypłacane były z funduszu alimentacyjnego w okresie od sierpnia 1995 roku do kwietnia 2004 roku.

Z kolei wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 21.10.1998 r. sygn. akt. III RC 189/98 odwołujący został zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz H. G.. W czerwcu 1999 roku do Zakładu wpłynęło zajęcie z tytułu egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Łącznie na poczet obu zajęć pozwany od lipca 1999 roku zaczął przekazywać do komornika kwotę 146,54 zł. Ponieważ potrącenie to także nie pokrywało w całości zasądzonych alimentów – wypłatę przejął fundusz alimentacyjny, który wypłacał świadczenia alimentacyjne dla H. G. w okresie od sierpnia 1999 roku do kwietnia 2004 roku.

Na odwołującym nie ciąży już wyżej opisane obowiązki alimentacyjne.

dowód : bezsporne, zajęcia renty z tytułu egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz korespondencja z komornikiem sądowym w aktach ZUS

W sierpniu 2013 roku odwołujący złożył wnioski o umorzenie jego zadłużenia wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego powołując się na trudną sytuację materialną jego rodziny oraz zły stan zdrowia.

Pozwany ustalił, że należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu wynoszą :

- za okres od sierpnia 1995 roku do kwietnia 2004 roku łącznie 4.107,15 zł,
- za okres od sierpnia 1999 roku do kwietnia 2004 roku łącznie 11.399,90 zł.

Należności te są egzekwowane poprzez komornika.

dowód : bezsporne, wnioski odwołującego w aktach ZUS

L. D. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z dwójką pełnoletnich dzieci, które uczą się na studiach niestacjonarnych. Jedynym źródłem dochodu odwołującego jest renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – jej wysokość w decyzji z dnia 18 października 2012 r. została określona od dnia 1 maja 2012 r. na kwotę 891,13 zł brutto, z czego na poczet zaległości alimentacyjnych potrącana była kwota 366,34 zł – do wypłaty pozostawało 399,59 zł. W sierpniu 2013 roku wypłata z tytułu tej renty wyniosła 415,58 zł. Nadto odwołujący na studiujące dzieci otrzymuje od żony alimenty – łącznie 1.000 zł.

We wnioskach o umorzenie zadłużenia z dnia 2.08.2013 r. odwołujący wskazał, iż miesięcznie na leki wydaje 200 zł, na wodę, prąd, gaz około 350 zł, bilety sieciowe dzieci to 80 zł, opał na zimę 2.000 zł. Z kolei w oświadczeniu o możliwościach płatniczych z dnia 6.09.2013 r. podał, iż na jego miesięczne wydatki składają się : podatek – 400 zł na pół roku, woda 200 zł, energia 300 zł, śmieci 50 zł, opał – 4 tony.

Odwołujący z dziećmi mieszka w domu jednorodzinnym – skrajnym szeregowcu, o powierzchni 105 m², który odziedziczył po mamie, w P. przy ul. (...). Z tego tytułu opłaca podatek od nieruchomości do Urzędu Miasta, opłatę za wieczystą dzierżawę do (...)u, opłatę za wywóz śmieci (50 zł). Dalsze wydatki na dom odwołującego to :

- energia elektryczna – przykładowe faktury VAT za okres 5.06.–5.08.2013 592,22 zł, z dnia 29.04.2014 r. 638,05 zł, za okres 6.08.–6.10.2014 r. 625,13 zł,

- za zimną wodę i odprowadzanie ścieków około 155 zł / miesięcznie,
- bilety miesięczne dla dzieci 160 zł (po 80 zł)
- butla gazowa – około 55 zł na miesiąc.

Odwołujący nie posiada wartościowych ruchomości, samochodu, papierów wartościowych, oszczędności. We wrześniu 2014 roku zostało mu przyznane dofinansowanie do rachunków za zimną wodę i odprowadzani ścieków za okres kwiecień – sierpień 2014 roku w kwocie 165,1 zł przez Fundację (...). W październiku 2014 roku nabył ekogroszek za 189,90 zł. W styczniu 2014 r. za dostawę 3000 kg węgla kamiennego został obciążony kwotą 2.115 zł.

dowód : dokumentacja w aktach ZUS : kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego (...), kwestionariusz możliwości płatniczych zobowiązanego, ksero odcinka renty za sierpień 2013 roku, złożone do akt rachunki i faktury (k. 29, 60 akt), zeznania odwołującego (k. 35, 61 akt)

L. D. nie występował do organu rentowego z wnioskiem o rozłożenia zadłużenia na raty czy też odroczenie terminu płatności zadłużenia. Złożone w dniu 2 sierpnia 2013 roku wnioski o umorzenie zaległości zostały rozpoznane odmownie zaskarżonymi decyzjami z dnia 9 października 2013 r.

dowód : wnioski i decyzje w aktach ZUS

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych oraz aktach ZUS. Sąd przyjął, że dokumenty stanowiące podstawę niniejszego rozstrzygnięcia są prawdziwe i wiarygodne. Nie ma bowiem żadnych podstaw do ich kwestionowania z urzędu, a żadna ze stron nie podniosła zarzutu ich nieprawdziwości. Ponadto Sąd oparł się na zeznaniach złożonych przez odwołującego, które były logiczne, spójne i w zasadzie korespondowały z zebrany materiał w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 r. nr 139 poz. 992 ze zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Powołany przepis ma charakter zupełnie wyjątkowy i powinien – zgodnie ze swoją treścią – znajdować zastosowanie tylko w wyjątkowych przypadkach. Jest tak dlatego, że istota świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego sprowadzała się do zapewnienia środków utrzymania tym, którzy znajdując się w trudnej sytuacji materialnej nie mogą wyegzekwować należnych im świadczeń alimentacyjnych od osób zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Miało to więc charakter tymczasowego zastępstwa, które nie zwalnia zobowiązanego od obowiązku zwrotu wypłaconych przez fundusz „w jego imieniu” świadczeń. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie miała charakteru bezzwrotnego przejęcia obowiązku utrzymania uprawnionego do alimentacji przez Państwo a osoba zobowiązana winna liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Ustawodawca przewidując pewnego rodzaju odstępstwa od zasady zwrotu wypłaconych kwot przez zobowiązanego uwzględnił fakt, że spłata taka może stać się realnie niemożliwa i umożliwił rozłożenie jej na raty, odroczenie terminu płatności czy też umorzenie zaległości. Rozłożenie na raty celowe jest wówczas, gdy sytuacja zobowiązanego umożliwia spłatę zobowiązania, ale w niższych ratach. Odroczenie terminu płatności zasadne jest wówczas, gdy istnieje perspektywa poprawy sytuacji materialnej zobowiązanego w ściśle określonym czasie. Natomiast umorzenie zaległości, jako najdalej idące ma zastosowanie wówczas, gdy sytuacja zdrowotna lub rodzinna zobowiązanego uzasadnia przyjęcie, że spłata zaległości nie jest możliwa nawet w hipotetycznie wskazanej przyszłości.

Z uwagi na wyżej wskazany charakter wypłat z funduszu alimentacyjnego bez wątpienia uznać należy, że umorzenie winno mieć charakter wyjątkowy i nie powinno znajdować zastosowania zawsze, gdy sytuacja zobowiązanego uległa pogorszeniu. Wymaga to wnikliwej oceny poszczególnego przypadku i uwzględnienia nie tyle złej sytuacji materialnej, ale sytuacji zdrowotnej i rodzinnej. Nie jest więc wystarczające dla umorzenia zaległości ustalenie, że dana osoba nie ma pracy i majątku pozwalającego na spłatę, ale konieczne jest ustalenie tego, czy jej zła sytuacja materialna i w konsekwencji brak możliwości spłaty uzasadniona jest jej sytuacją zdrowotną i rodzinną.

W ocenie Sądu w analizowanej sprawie można uznać, iż sytuacja zdrowotna L. D. jest faktycznie trudna, gdyż z uwagi na stan zdrowia nie może podjąć pracy zarobkowej, nawet w warunkach specjalnie stworzonych dla osoby niepełnosprawnej.

Stan zdrowia odwołującego jest zły i to już od szeregu lat. Od dnia grudnia 1994 roku pobierał on rentę z tytułu zaliczenia do 3 grupy inwalidów, a od lutego 2001 roku jest uznawany za całkowicie niezdolnego do pracy. Jakkolwiek przyznawane dotąd świadczenia miały charakter okresowy, to jednak stawiane przez orzeczników ZUS rozpoznania związane z chorobą serca, cukrzycą, przepukliną, łuszczycą, zaburzeniami gospodarki lipidowej, wskazują, iż raczej trudno zakładać, że stan ten w przyszłości ulegnie istotnej poprawie. Tym samym stan zdrowia L. D. uzasadnia to, że nie podejmuje zatrudnienia by poprawić swoją sytuację oraz spłacić istniejące zadłużenie.

Stan zdrowia odwołującego pozwala jednak przypuszczać, iż świadczenie rentowe będzie mu przyznawane aż do osiągnięcia wieku emerytalnego a tym samym można założyć, iż będzie miał stałe źródło swego utrzymania – jego sytuacja będzie stabilna. Niewątpliwie renta wypłacana odwołującemu nie jest wysoka (z uwagi na wielkość stażu ubezpieczeniowego), a tym bardziej po potrąceniu należności alimentacyjnych. Wraz z uzyskiwanymi alimentami na uczące się dorosłe dzieci, łączny dochód miesięczny trzyosobowej jego rodziny wynosi 1415,58 zł – taką kwotę trudno uznać za wystarczającą. Na poczet opłat związanych z mieszkaniem odwołujący wydaje miesięcznie średnio około 800 zł (woda, energia, dzierżawa, podatek, śmieci, nieczystości, butla z gazem, węgiel, bilety MPK), do tego średnio około 200 zł na miesiąc na same leki. Według oświadczeń odwołującego dzieci w żadnym stopniu nie partycypują w kosztach utrzymania (poza przyznanymi na nie alimentami). Kwota pozostająca na ich życie – jedzenie, ubranie, środki czystości - jest więc niewielka. Jednocześnie odwołujący nie ma żadnych oszczędności, papierów wartościowych, cennych ruchomości, dzięki którym mógłby zmniejszyć istniejące zadłużenie. Analiza sytuacji odwołującego prowadzi do wniosku, iż wielkość kwoty potrącanej na poczet zadłużenia alimentacyjnego bezsprzecznie rzutuje na sytuację finansową oraz rodzinną odwołującego, wpływa też na pojawianie się zaległości w innych płatnościach np. na rzecz Spółek (...) czy (...).

W tym miejscu przypomnieć jednak należy, że wnioskowane przez odwołującego umorzenie zadłużenia alimentacyjnego jest najdalej idącą z form skorzystania z uprawnień przewidzianych przez ustawodawcę. Do zastosowania tej instytucji nie jest wystarczające zaistnienie uzasadnionego przypadku, lecz musi to być "szczególnie uzasadniony przypadek" co niewątpliwie oznacza drastyczne zaostrzenie przez ustawodawcę możliwości umarzania tych należności przez uprawione stosownie do stadium postępowania organy. W tym zakresie godzi się zauważyć, iż do przyjęcia, że zachodzi "szczególnie uzasadniony przypadek" pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarczy nawet ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 kwietnia 2007 r., III AUa 336/06).

Przywołać w tym miejscu należy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., I UK 119/10 (LEX nr. (...)), w którym Sąd ten uznał, że skoro zobowiązany posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej na raty spłaty długów alimentacyjnych, to nie powinien być premiiowany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi zostaną umorzone kosztem stron lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych, z uszczupleniem funduszy tego systemu.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż L. D. nie występował do pozwanego ani z wnioskiem o rozłożenie istniejącego zadłużenia na raty ani też o odroczenie terminu płatności – od razu wystąpił o umorzenie istniejącego zadłużenia i to w całości. Tymczasem analiza sytuacji zdrowotnej oraz rodzinnej odwołującego pozwala zdaniem Sądu przyjąć, iż zasadnym byłoby przez niego zgłoszenie wniosku o układ ratalny z propozycją spłacania rat rzędu 50 – 100 zł.

Spłacanie istniejących zaległości, czyli kwoty wynikającej z zaskarżonych decyzji – 15.507,05 zł (4.107,15 zł + 11.399,90 zł) w ratach po 50 zł zajęłoby około 26 lat, a po 100 zł – 13 lat. Niewątpliwie 26 lat to dużo - odwołujący miałby wówczas 84 lata.

Tym samym racjonalnym okazało się częściowe umorzenie istniejącego zadłużenia. Umorzenie połowy zaległości skutkowałoby tym, iż koniec spłat rat po 50 zł przypadłoby na rok 2027. Ustalenie rat w kwocie po 50 - 100 zł miesięcznie – na stosowny wniosek odwołującego - będzie zarówno odpowiednie do jego możliwości finansowych, jak również będzie dawało gwarancje rzeczywistego zrealizowania obowiązku spłaty należności.

Reasumując, o ile niewątpliwie aktualnie prowadzona egzekucja całej należności, z uwagi na trudną sytuację odwołującego, może go, jak i mieszkające z nim studiujące dzieci, narażać na pozbawienie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, to z uwagi na jego stabilną sytuację z racji pobierania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, forma ratalna spłaty zadłużenia – umorzonego w połowie - jest już w pełni uzasadniona i adekwatna do dochodów zobowiązanego. Częściowa zmiana zaskarżonych decyzji znajduje swe uzasadnienie w przepisach prawa materialnego oraz treści art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. (pkt 1 i 2 wyroku). Wobec powyższego Sąd oddalił odwołania w pozostałym zakresie, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc, stwierdzając, iż skromne środki finansowe odwołującego pozwolą mu spłacić połowę zadłużenia i to w dogodnych dla niego ratach (pkt 3 wyroku).

/-/ N. B.